

Motiv z Bítouchova, části Veselé

Milý čtenáři!

To to hezky začálo!

První podzimní den a mě složí první bacil letošní sezóny!

Na druhou stranu... člověk si tři dny poleží....

A pak mu všechny všední věci přijdou jaksí radostnější.

Jaká krása, když jde člověk po třech dnech zase do hospody! 😊

Archeologové Muzea Českého ráje v Turnově se v terénu činili už od časného jara. A dnes už máme v rukou také výsledky odborných analýz.

Nedaleko osady Blatec (k. ú. Štěpánovice, část Rovenska pod Troskami) byla dohlížena stavba vodovodu mezi Blatcem a Štěpánovicemi. Poblíž domu čp. 22 došlo na dně výkopu širokém 0,4 metru a hlubokém přibližně 1,5 m k nalezení objektu, který byl dokumentován v takřka celém svém rozsahu. Objekt měl přibližně kruhový tvar o průměru 40 až 45 cm a hloubku asi 22 cm a jeho výplň tvořil písek s četnými drobnými uhlíky. Díky nim byl zbarvený do černošedých odstínů. Ve výplni se kromě uhlíků nenacházely žádné další artefakty. Na základě těchto faktů jej interpretujeme jako ohniště.

Asi o 120 m po svahu níže došlo k dokumentaci vrstvy zjištěné ve stěně výkopu. Uloženina se táhla ve výkopu hlubokém 1,8 metru nad jeho dnem v hloubce mezi 1,35 až 1,45 metru a délce asi 6 – 7 metrů. Stejně jako ohniště obsahovala písek zbarvený drobnými uhlíky do černošedých odstínů.

Z obou nálezových situací jsme odebrali vzorky výplní, které jsme nechali analyzovat paleobotanikem dr. Janem Novákem a laboratorním specialistou dr. Ivem Světlíkem. Nyní dorazily laboratorní výsledky se zajímavými údaji.

👉 **Paleobotanické výsledky:** „Analýza uhlíků vzorků byla nápadná velmi hojným zastoupením uhlíků modřínu, popř. modřínu/smrku (*Larix/Picea*) a nehojným výskytem jalovce (*Juniperus*). Přítomnou vegetaci lze tedy rekonstruovat jako světlou modřínovou tajgu. Vzhledem k druhové skladbě a poloze vrstev s uhlíky je velmi pravděpodobné, že se jedná o uhlíky z glaciálního období. Radiokarbonové datování vzorků tuto hypotézu buď potvrdí anebo vyvrátí.“

Výsledky radiokarbonové analýzy pro určení stáří: Byly zjištěny velmi zajímavé časové údaje, které se však časově rozcházejí. Stáří datovaného vzorku odebraného z vrstvy bylo určeno do období starší než 50 172 BC – tedy dle relativní chronologie do středního paleolitu (250 000 – 40 000 let př. n. l.). Jde o období, pro které je radiokarbonové datování již méně přesné, ale i přesto nám dává rámcově důležité informace. Druhý vzorek získaný z ohniště byl datován do časového rozmezí 34 922 – 32 832 BC – tedy období mladého paleolitu (40 000 – 12 000 let př. n. l.). Oba vzorky chronologicky spadají do průběhu poslední doby ledové (zv. würm), která trvala přibližně 100 000 – 10 000 let př. n. l.

Turnovští archeologové jsou v akci i mimo svůj region. 😊👍

Tentokrát byli součástí týmu, který od pondělí 18. do středy 20. září pracoval na společném projektu vyklizení patronátní a kněžské krypty pod kostelem Všetech Svatých v Lázních Bělohrad. Akce je výsledkem spolupráce kolegů z místně příslušného Regionálního muzea a galerie v Jičíně, kolegů z Univerzity Hradec Králové, regionálním historikem Josefem Klazarem a jeho spolupracovníky a turnovskými archeology Janem Prostředníkem, Romanem Sirovátkou a Petrem Hartmanem.

Projekt byl vyvolán špatným technickým stavem objektu, který měl za následek v podstatě zničení nejenom rakví, ale i tělesných ostatků zemřelých v obou kryptách. V rámci vyklizení, které neslo zřetelné znaky archeologického výzkumu, byl realizován i průzkum antropologický.

Se stavbou tohoto jedinečného architektonického útvaru se započalo v roce 1689 a prvním pohřbeným se stal 6. září 1724 stavitel a patron kostela Bertold Vilém z Valdštejna. V patronátní kryptě mělo být následně pohřbeno nejméně 19 dalších jedinců a v kněžské kryptě minimálně šest kněží. Podle archeologického průzkum však v obou kryptách došlo v průběhu 19. století k exhumaci a následnému přepohřbení většiny nebožtíků. Kromě jednoho téměř neporušeného těla se tak z ostatních jedinců se dochovaly pouze jednotlivé kosti. Ovšem četné nálezy kovových součástí rakví i původních osobních předmětů (pektorální křížky, růžence apod.) svědčí o nepřiliš pietním soudobém přístupu k exhumaci. Nalezené pozůstatky funerální výbavy byly základně ošetřeny a následně budou stabilizovány turnovskými konzervátory. 30. září dojde k opětovnému návratu pohřbených jedinců v nových schránkách zpět do obou krypt. (MČRT)

Turnovští archeologové (zleva) Roman Sirovátka, Jan Prostředník a Petr Hartman

KŘEST KNIHY POZDRAVY Z ČESKÉHO RÁJE – TURISTIKA NA TURNOVSKU ZA RAKOUSKA-UHERSKA

Vydavatelství BARON a Muzeum Českého ráje v Turnově Vás zve na křest knihy Antonína Mojsla *POZDRAVY Z ČESKÉHO RÁJE – Turistika na Turnovsku za Rakouska-Uherska*.

Uvedení publikace proběhne v Muzeu Českého ráje v Turnově **3. října 2023 od 16 hodin**.

Úvodního slova se ujme nakladatel Petr Prášil a autor knihy Antonín Mojsl. Knihu pokřtí Květa Vinklátová, náměstkyně pro kulturu, památkovou péči a cestovní ruch Libereckého kraje, a Vladimíra Jakoubčová, emeritní ředitelka Muzea Českého ráje v Turnově.

Hudební doprovod obstará Duo Big Band.

POZDRAVY Z ČESKÉHO RÁJE – Turistika na Turnovsku za Rakouska-Uherska

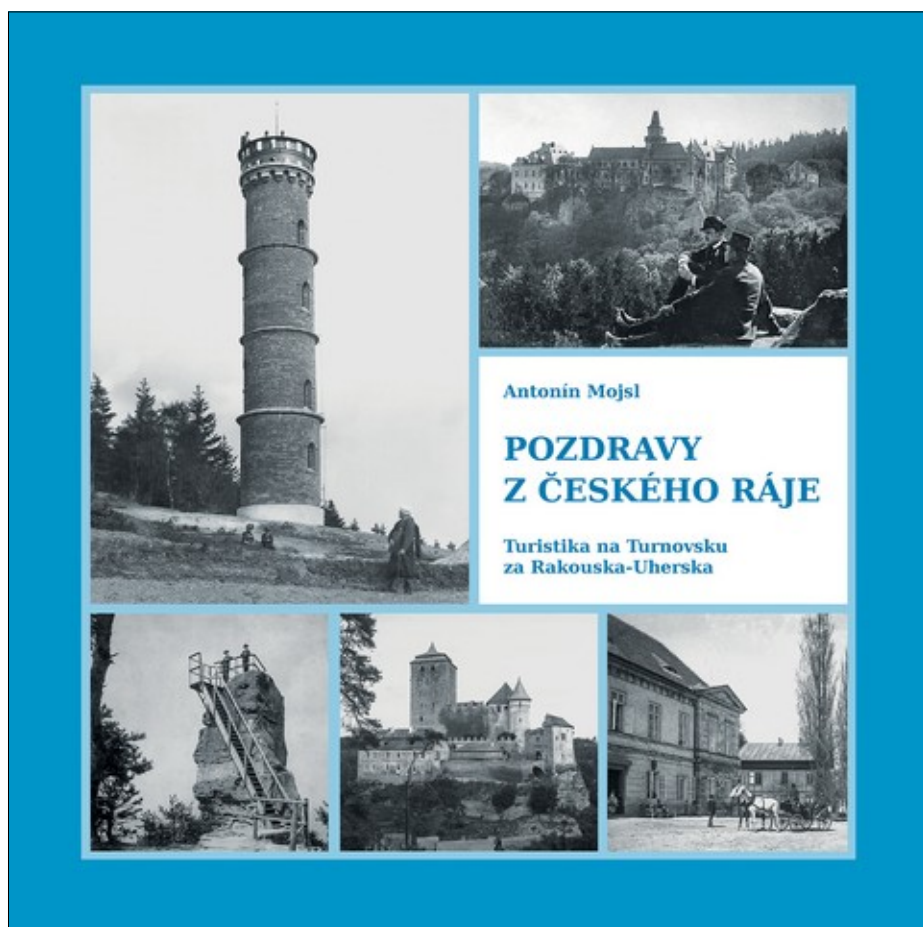
Knihy se věnuje turistice a cestovnímu ruchu v Českém ráji za dob Rakouska-Uherska, tedy v poslední třetině 19. století a období před první světovou válkou. Důraz je v ní kladen především na region Turnovska, který se stal jedním z turistických center sledované oblasti.

První kapitoly publikace sledují fenomény spojené s rozvojem moderní turistiky po Českém ráji, ať již rostoucí sektor služeb, nástup železnice nebo turistickou organizovanost, a pokouší se vykreslit obraz turisty přelomu 19. a 20. století. Další části knihy se již více věnují samotnému městu Turnovu a jeho okolí. Nastiňují fungování místních ubytovacích a stravovacích zařízení, letních bytů, turistické poptavárny, městské plovárny nebo služeb průvodců.

Stěžejní je popis činnosti turnovského odboru Klubu českých turistů, který v regionu začal působit v roce 1892. Odbor naplno převzal iniciativu spojenou s organizací turistiky na

Turnovsku. Kniha sleduje

jeho aktivity v oblasti značení turistických cest, správy a zvelebování památek, vydávání propagačních materiálů, provozování turistických stanic a student-

ských nocleháren nebo pořádání přednášek a různých kulturních akcí. Publikace vychází z pramenů uložených ve Státním okresním archivu v Semilech a ve sbírkách Muzea Českého ráje v Turnově. Text doplňuje 200 obrázků ze sbírky pohlednic autorova dědy. (MČRT)

V sobotu 7. října se turnovská Střelnice opět zaplní turnovskými umělci nejrůznějšího ražení a festival Kulturnov již poosmé připomene veřejnosti, jak výjimečná je turnovská nejen kulturní scéna. Program nabídne opět pestrou směsici muzikantů a divadel, představí se další módní návrhářka a na své si přijdou samozřejmě i děti, pro něž bude přichystána tradiční pohádka a rukodělná dílna a jako novinka v programu také stezka odvahy!

Festival ve 14 hodin odstartuje tradiční běžecký závod *Běhturnov*, jehož vítězové získají vedle nehynoucí slávy též volné vstupenky na vybrané akce Kulturního centra Turnov. Ve stejnou chvíli se v Kině Sféra představí nejlepší vypravěči letošního ročníku přehlídky dětských vypravěčů „Čteme všichni, vypráví jen někdo“.

O chvíli později se v zrcadlovém sále rozjede rukodělná dílna, kterou letos přichystal Parlament mládeže města Turnova. Ten se postará i o úplnou novinku v programu, totiž stezku odvahy! V tu dobu už se na velkém sále a také ve vstupním vestibulu rozjede šňůra hudebních vystoupení umělců mladých i starších, zkušených harcovníků i úplných nováčků.

V rámci festivalové talkshow se mohou diváci těšit na setkání s knižní influencerkou Karolínou Zoe Meixnerovou. Autorské čtení obstará spisovatel, herec a komik Petr Vydra, autorskou street poezii představí divadelní soubor AD/Hadi. (foto)

I letos bude prostor také pro módu, svou práci představí krejčovství Mona Collections z Doubravy.

Osmý ročník bude zkrátka stejně bohatý a inspirativní a překvapivý a potěšující, jako všechny ročníky předchozí. Kdo ještě nezažil atmosféru této oslavy turnovské kultury, ať už neváhá. A kdo ji už zažil, ten si ji jistě nenechá ujít.

Program festivalu:

14:00 Čteme všichni, vypráví jen někdo / přehlídka, start Běhturnov
14:45 Parlament mládeže města Turnova – rukodělná dílna

15.30	David Ezzaouya / koncert
16:15	Gentle Ladies / koncert
16:45	DS Čmukaři – Sem už se nikdo nevejde / loutkové divadlo
17:00	módní přehlídka značky Mona Collections
17:30	Karolína Zoe Meixnerová / talkshow, Stezka odvahy
18:15	Pranic / koncert
19:00	AD/Hadi – autorská street poezie / divadlo
19:30	RozumBrothers / koncert (velký sál)
20:15	Ba Naopank / koncert
21:15	Petr Vydra – autorské čtení
22:00	Duo BigBand / koncert (velký sál)

Turnovské kulturní tipy:

pátek 29. září, 20.00, Střelnice
Těla

čtvrtek 5. října od 17 hodin, knihovna na vlakovém nádraží Turnov II
Podještědský lidový kroj v proměnách času

Představení nové regionální publikace, kde je zachyceno, jak se v Podještědí oblékali naši předkové na různé lidové slavnosti jako pout', tancovačky, v čem pracovali na poli a další zajímavosti co jsou kožinky, krejzlík, či mezulán. Knihu představí autor Jaroslav Horáček, grafik a fotograf publikace Petr Pivoňka a další osoby ze souboru Horačky, neboť kniha vyšla k padesátému výročí tohoto souboru!

5. října od 17 hodin, KC Střelnice

Anna Benešová: Fasinace pohybem – vernisáž výstavy

Vernisáž fotografické výstavy Anny Benešové. Výstava potrvá do 28. listopadu.

Grafička Anna Benešová z Hradce Králové začala fotografovat asi v roce 2010 převážně abstraktní struktury. Před několika lety vzala fotografování vážně a pořídila si fotoaparát Olympus s několika výměnnými objektivy. Zúčastnila se kurzů základy fotografie pod vedením Ivana Nehery v Centru uměleckých aktivit Impuls v Hradci Králové. Pokračovala studiem na Hradecké fotografické kozervatoři (HFK) pod vedení doc. MgA. Josefa Ptáčka a MGA. Ivo Gila. Následovalo nástavbové studium HFK. Nemá jeden vyhraněný styl, zkouší stále nové postupy. Nyní ji baví dvojexpozice, dlouhý expoziční čas a pohybová neostrost ve fotografii. Zároveň ji nadchly alternativní (historické) fotografické techniky, kdy po zdlouhavém ručním procesu přípravy vznikají originální tisky fotografií.

sobota 7. října od 17 hodin, knihovna na vlakovém nádraží Turnov II

Oslava železnice Jičín – Turnov, 120 let od vzniku

Celodenní oslavy 120. výročí fungování železniční tratě Jičín – Turnov vyvrcholí po 17 hodině v turnovské knihovně na vlakovém nádraží. Proběhne zde křest

nové publikace k této trati, kterou ve spolupráci s Klubem přátel železnic Českého ráje napsal Pavel Blatník, jenž celou akci doplní ještě o přednášku.

120. VÝROČÍ TRATI JIČÍN - TURNOV

Oslavte s námi 120. výročí trati,
30 let od založení spolku Klubu přátel železnic Českého ráje
a 110. narozeniny lokomotivy 310.0134

TURNOV

NÁDRAŽÍ + MĚSTSKÁ KNIHOVNA II.

DOPOLEDNE

8:30 - 8:45 - uvítání
8:45 - 9:00 - vystoupení mažoretek
9:00 - 9:40 - koncert dechovky R. Stamenova
9:07 - odjezd parního vlaku do Jičína
9:40 - odjezd motoráčku do depa Turnov a poté každou celou hodinu a 40 minut

ODPOLEDNE

15:00 - 15:30 - promítání dokumentu ČT
15:30 - 16:15 - vystoupení ZUŠ Turnov a mažoretek
16:34 - příjezd parního vlaku od Jičína
16:15 - 16:30 - proslov místostarostky P. Houškové
17:15 - 18:00 - přednáška p. Blatníka v knihovně

JIČÍN

NÁDRAŽÍ

DOPOLEDNE

9:00 - 16:00 - výstava železničních modelů, výstava hasičské techniky
10:18 - příjezd parního vlaku od Turnova
11:37 - odjezd parního vlaku do Libuně

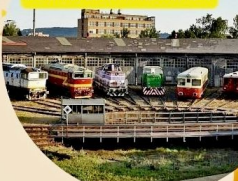
ODPOLEDNE

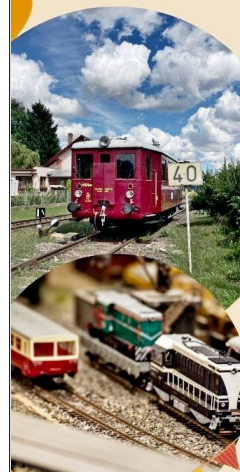
13:00 - ZAČÁTEK PROGRAMU
13:00 - příjezd parního vlaku od Libuně
13:05 - 13:30 + 14:00 - 14:30 - vystoupení ZUŠ Jičín
13:35 - historická módní přehlídka (Světnička Jilemnického spolku paní a dívek)
14:00 - zdobení lokomotivy
14:30 - proslov starosty, slavnostní vypravení vlaku do Turnova
14:46 - odjezd parního vlaku do Turnova

7.10.2023

9:00 - 17:00
 OTEVŘENÉ DEPO TURNOV
 S DOPROVODNÝM PROGRAMEM

JÍZDNÍ ŘÁD - PARNÍ VLAK 310.0134

Turnov - Jičín	Jičín - Libuň	Jičín - Turnov
9:07 Turnov	11:36 Jičín	14:46 Jičín
9:17 Turnov město	11:41 Jičín zast.	14:52 Jičín zast.
9:23 Sedmihorky	11:45 Železnice	14:57 Železnice
9:27 Hrubá Skála	11:53 Jinolice	15:05 Jinolice
9:31 Borek p. Tr.	12:02 Libuň	15:19 Libuň
9:35 Ktová		15:22 Libuň zast.
9:39 Rovensko p. Troskami		15:27 Jivany
9:45 Semínova Lhota		15:31 Semínova Lhota
9:48 Jivany		16:00 Rovensko p. Tr.
9:52 Libuň zast.		16:05 Ktová
9:54 Libuň		16:09 Borek p. Tr.
10:02 Jinolice		16:15 Hrubá Skála
10:09 Železnice		16:20 Sedmihorky
10:13 Jičín zast.		16:29 Turnov město
10:18 Jičín		16:32 Turnov

Jízdenky jsou k zakoupení ve vlaku.
 Platba pouze v hotovosti.
 Jízdní doklady a slevy jiných dopravců se neuznávají.

JÍZDNÍ ŘÁD - MOTOROVÝ VLAK M131.1081

Turnov - Jičín	Jičín - Turnov
11:44 Turnov	12:47 Libuň
11:54 Turnov město	12:50 Libuň zast.
11:59 Sedmihorky	12:52 Jivany
12:04 Hrubá Skála	12:57 Semínova Lhota
12:08 Borek	13:10 Rovensko p. Tr.
12:11 Ktová	13:14 Ktová
12:16 Rovensko p. Tr.	13:17 Borek
12:20 Semínova Lhota	13:22 Hrubá Skála
12:23 Jivany	13:26 Sedmihorky
12:27 Libuň zast.	13:32 Turnov město
12:30 Libuň	13:37 Turnov

turnovsko

SEDMIHORKY – Absolutním vítězem ankety Kemp roku 2023 se stal Autocamp Sedmihorky. Sesadil tak Camping Rožnov ve Zlínském kraji, který prvenství získal loni a tento rok se přemístil na třetí příčku.

Druhé místo připadlo Novému kempu Riviéra Zbečno ze Středočeského kraje. Mezi více než 1600 českými a slovenskými kempy bylo letos v anketě, která se uskutečnila od 19. června do 31. srpna, rozděleno 22 977 hlasů. Vyplývá to z tiskové zprávy online průvodce kempy Dokempu.cz, který anketu organizuje.

V kempech se loni v Česku podle dat České statistického úřadu ubytovalo přibližně 1,46 milionu lidí. Bylo to více než v roce 2019 před koronavirovou pandemií, kdy počet hostů činil asi 1,4 milionu. Ve srovnání s rokem 2021 počet narostl o zhruba 130 000 návštěvníků.

„Naším cílem bylo uživatele platformy Dokempu.cz seznámit s dosud neobjevenými kempy a dát jim možnost co nejrozmantějšího výběru atraktivních míst dle zájmových kategorií,“ uvedl ředitel platformy Lukáš Janoušek. Vedle titulu kemp roku 2023 si Autocamp Sedmihorky odnesl ještě prvenství v kategoriích nejlepší rodinný a nejlepší ekologický kemp. „Díky spolupráci se střediskem ekologické výchovy Český ráj totiž pravidelně nabízí unikátní programy pro rodiny s dětmi, skupiny či školní výpravy,“ dodal Janoušek.

Nový kemp Riviéra Zbečno, který skončil na druhém místě, se může ještě pyšnit oceněním skokan roku, třetí Camping Rožnov pak zvítězil také v kategorii nejlepší kemp pro domácí mazlíčky, vyplývá ze zprávy. (Náš REGION – ČTK)

VALDŠTEJN – Varhanní maraton
30.9.2023 od 11:00 do 15:00 hodin

Multižánrový hudební program ve valdštejjské kapli sv. Jana Nepomuckého, složený z krátkých koncertů nejen na varhany.

Program:

- 11:00 hodin – varhanní koncert v kapli (Bohuslav Lédli) – zahajovací koncert
- 11:30 hodin – klavírní koncert ve Slavnostním sále (Barbora Šimůnková)
- 12:00 hodin – koncert s harmoniem v kapli (Radek Rejšek)
- 12:30 hodin – klavírní koncert ve Slavnostním sále (Barbora Šimůnková)
- 13:00 hodin – duo klávesy a zpěv v kapli (Hana Pernicová a Karel Stanko)
- 13:30 hodin – klavírní koncert ve Slavnostním sále (Barbora Šimůnková)
- 14:00 hodin – smíšený koncert varhan a harmonia v kapli (Bohuslav Lédli a Radek Rejšek)
- 14:30 hodin – klavírní koncert ve Slavnostním sále (Barbora Šimůnková)
- 15:00 hodin – duo klávesy a zpěv v kapli (Hana Pernicová a Karel Stanko) – závěrečný koncert

lomnice n/p

Po přehlídce dobových radiopřijímačů se návštěvníci lomnického muzea mohou těšit na další tematickou výstavu zaměřenou na starou techniku. Tentokrát půjde o akci nazvanou „Historické televizory aneb Na co jsme se dívali“. Uspořádána bude k 70. výročí Československé televize a otevřena bude **od 1. října**.

K vidění bude několik desítek exponátů, zejména pak výrobků naší firmy Tesla, a to z období od roku 1953 až do let sedmdesátých. Vedle nich budou představeny i různé typy i ze zahraničí, především sovětské, polské, maďarské a jugoslávské, které se objevovaly na prodejních pultech v inkriminované době. Vystavené televizory doplní gramofonia, odborná literatura a zpestří promítání z dnešního pohledu až archaicky působících televizních reklam z 60. – 80. let minulého století. Některé z přijímačů budou na výstavu zapůjčeny soukromými sběrateli, většina z nich však pochází ze sbírek lomnického muzea, které je cíleně už po řadu let shromažďuje. Některé z exponátů, které budou k vidění, nevlastní dokonce ani technická muzea v Praze či Brně, nebo zůstaly v lomnickém muzeu zachovány v daleko lepší kvalitě. Chybět nebude ani první československý sériově vyráběný přímotesilující televizní

přijímač 4001 A z let 1953 – 57, výrobek někdejšího národního podniku Tesla Strašnice, doplněný o velkou lupu plněnou destilovanou vodou, která zvětšovala obraz z tehdy ještě malé obrazovky. Zajímavé budou pro návštěvníky jistě také zmínky o zdejších rodácích prof. Josefu Motejlovi, v minulosti působícím na postu hlavního kameramana ČT (část jeho pozůstalosti je nyní umístěna v depozitáři muzea), akad. mal. Josefu Kábrtovi, který tvořil mimo jiné i jako animátor ve filmovém studiu „Bratři v triku“, též o herci Josefu Bejvlovi a režisérce Věře Šimkové – Plívové. Návštěvníci naleznou informace i o Otomaru Korbelářovi, jenž v Lomnici n. Pop. krátce žil jako dítě v dnešní ulici Hálkova za muzeem, a Zdeňku Štěpánkovi, jehož divadelní kariéra začala na prknech lomnické ochotnické scény na Husově náměstí či „Králi komiků“ Vlastovi Burianovi. Jeho kariéra veřejného vystupování naopak v našem městě skončila.

Výstava historických televizorů potrvá do 26. listopadu a jak naznačuje předchozí text, o zajímavosti na ní nouze rozhodně nebude. Přijďte si nostalgicky zavzpomínat a zároveň si uvědomit, kam se za sedm desítek let posunul vědecko-technický pokrok.

(Jan Drahoňovský, MMG Lomnice n/P)

lomnicko

Liberecký kraj vybral firmu, která opraví silnici číslo II/286 z Lomnice nad Popelkou do Košťálova. Celková délka rekonstruovaného úseku převyšuje pět kilometrů, pracovat se bude ve čtyřech etapách.

„Cesta mezi Lomnicí nad Popelkou a Košťálovem, která pro tamní obyvatele představuje důležitou dopravní spojnici, dlouhodobě není v dobrém stavu a jsem rád, že se nám podařilo dodavatele vysoutěžit,“ řekl Jan Sviták, statutární náměstek hejtmana pro resort dopravy.

Na silnici jsou trhliny a výtluky, které mohou být pro řidiče nebezpečné. „Dojde k její kompletní rekonstrukci. V celém úseku se opraví nezpevněné krajnice, obnovou projde i systém odvodnění cesty. Na některých úsecích se osadí svodidla a obnovou projdou i autobusové zastávky,“ nastínil Sviták.

Během některých etap rekonstrukce bude nutná úplná uzavírka silnice.

Vítězem výběrového řízení se stala pardubická firma M – SILNICE. Nabídla nejnižší cenu, bezmála 67,5 milionu korun s daní.

Jako v jiných letech, i letos přispívá na opravu silnic druhé a třetí třídy Státní fond dopravní infrastruktury. Letos jde o částku zhruba 242,9 milionu korun. „Je to více, než byl náš předpoklad. Očekávali jsme částku okolo 162 milionů,“ řekl Sviták.

Tuto sumu kraj doplní o 35,1 milionu, které uspořil při různých dřívějších silničních stavbách. Díky tomu získá kraj víc peněz na rekonstrukce dalších silnic, popřípadě mostů. Například na most přes řeku Jizeru v Semilech skoro 91,9 milionu nebo na most v Košťálově 30,4 milionu. (Jan Mikulička)

Silnice č. 286 z Lomnice do Košťálova

semily

Petr Mašek a Modrá krev – Šlechta v Českých zemích

3.10.2023 od 18:00 hodin, Čítárna knihovny – 2. NP

Odborník na šlechtu, zámecké knihovny a mj. i odborný poradce dokumentárního cyklu České televize „Modrá krev“ PhDr. Petr Mašek navštíví Semily se svou přednáškou zaměřenou na význam titulů, zásady jejich získání a užívání a další pravidla ze života šlechty v českých zemích. Těšit se můžete i na zkušenosti se psaním knihy Modrá krev z roku 1992, která se stala inspirací pro zmíněný úspěšný dokument.

DNY ARCHITEKTURY V SEMILECH

VÝVOJ KULTURNÍHO CENTRA GOLF (Komentovaná prohlídka)

Důstojná kulturní stavba z roku 1972 podle návrhu arch. Pavla Švancera ze Stavoprojektu v Liberci. Původní záměr pracoval s ideou podnikového domu, který kvůli velkým finančním omezením byl postaven pomocí tzv. brigádní akce Z a od otevření slouží ke scházení a zábavě obyvatel. Komentovaná prohlídka s ředitelem Ing. Martinem Brádle představí architekturu a historii kulturního centra. Kromě současného stavu se komentář zaměří na minulost stavby s velkým sálem, zázemím a klubovny pro kroužky, kurzy, divadlo a jiné kulturní akce, k níž byl později dostavěn hotel.

Za historií a současným stavem výrazné kulturní, architektonické budovy se můžete vydat **4. října v 10 hodin** (sraz před budovou KC Golf, Vejvarovo nábřeží 199, Semily). Doba trvání komentované prohlídky 60 minut.

Neomezená kapacita osob. Rezervace na e-mailu j.bazantova@kcgolf.cz

Liberecký kraj znovu hledá dodavatele pro rekonstrukci hlavního mostu přes Jizeru v Semilech. Letos soutěž vyhlásil dvakrát, nabídky byly ale vždy vyšší než odhadované náklady. Maximální přípustnou cenu teď kraj zvýšil téměř o třetinu na 81,332 milionu korun.

Práce by měly začít příští rok na jaře. Demolici a výstavbu nového mostu by měl dodavatel stihnout během příštího roku, řekl náměstek hejtmána pro dopravu Jan Sviták.

Most přes Jizeru v Semilech je součástí krajské silnice druhé třídy 289, původně měl být hotový už letos před zimou. Ani v opakované soutěži se ale kraji nepodařilo najít dodavatele. V první soutěži dostal kraj tři nabídky, všechny byly téměř o 30 procent vyšší než přípustná cena. Kraj tak soutěž zrušil a vypsál znovu se stejnou cenou, ale opět bez úspěchu. I druhou soutěž tak musel zrušit. Zatímco silniční stavby se letos dařilo díky soutěžím zlevňovat, u oprav mostů, které jsou náročnější na lidi a materiál, se to podle Svitáka nedařilo.

Po mostě, který slouží i jako přístup do centra Semil, projíždějí denně tisíce automobilů. Není ale v dobrém stavu a nesplňuje ani parametry pro pěší, na chodnících se tam obtížně vyhnou dva lidé. Projekt počítá se zbouráním mostu a výstavbou nového. Většinu nákladů zaplatí Liberecký kraj, částkou 5,384 milionu bez daně se bude podílet město Semily. Podle starostky Leny Mlejnkové zaplatí město stavbu chodníků, osvětlení a schodišť tak, aby mohli chodci po mostě přecházet co nejbezpečněji. (Genus)

PRODEJNÍ VÝSTAVA UMĚNÍ

Mezi nabízenými díly v semilském muzeu najdete obrazy nebo grafiky od klasiků české výtvarné scény (Františka Jiroudka,

Jana Baucha, Stanislava Feikla, Vladimíra Komárka a dalších) přes díla současných výtvarných umělců (Milan Chabera, Lukáš Havrda, Jiří Urban, Martin Němec, Blanka Nováková, Vlasta Matoušová, Zuzana Kadlecová a mnozí další).

Kromě maleb a grafik budou v prodeji i originální skleněné plastiky Vladislava Maška a šperky Jiřího Urbana a Ladislava Olivy.

Díla určená k prodeji najdete v katalogu -

<https://muzeumsemily.cz/cs/vystavy/prodejni-vystava-umeni>

- společně s jejich cenami a obchodními podmínkami.

Vstup na výstavu je zdarma, výstava potrvá do 23. prosince.

4. října od 16 hodin

JAZZ VE MĚSTĚ

Jazzový festival tradičně zahájí Jazz ve městě. Jazzově vás naladí hudební vystoupení polského Bandu z partnerského města Jelení Hory.

6. října od 19 hodin ve Fabrice 1861

FABRIKA MUSICA / „ŽENY JAZZU“

Skvělý koncert velkého semilského jazzového festivalu JAZZ POD

KOZÁKOVEM vás zavede do výjimečných prostor bývalých podnikových dílen textilní továrny, dnes FABRIKY 1861. V hudebním projektu „ŽENY JAZZU“

se setkáte s talentovanou semilskou zpěvačkou Kateřinou Závěrkovou v doprovodu Jendy Bartoně. Následovat bude skvělá klavíristka, protřelá skladatelka, nápaditá textařka a v neposlední řadě zábavná zpěvačka Bára Zmeková v jejím sólovém vystoupe-

ní. Večer završí legenda českého cimbálu Zuzana Lapčíková, která vystoupí se svojí kapelou. Její sametový hlas v unikátním propojení s cimbálem, moravským folklorem a jazzem určitě pohladí po duši. Přijďte si užít příjemný večer v netradičním koncertním prostředí.

Veškeré aktuální informace o festivalu naleznete na našich sociálních sítích nebo webu www.jazzpodkozakovem.cz. Upozorňujeme na možnost pořízení zvýhodněné vstupenky na celý festival. Info o slevách a výhodách v kanceláři KC Golf.

železný brod

Adéla ještě nevečeřela

7. 10. od 19 hodin, Městské divadlo Železný Brod

Repríza divadelní hry v podání DS Tyl Železný Brod

Přípravy na rekonstrukci lávky přes Jizeru mezi Jiráskovým nábřežím a nábřežím Obránců míru pořád probíhají. Poté, co byla lávka vyprojektována, byla na počátku roku podána žádost o dotaci, která byla úspěšná. Máme tedy rezervované prostředky na realizaci. Pokud bude vše probíhat hladce, chtěli bychom zahájit realizaci na jaře příštího roku. Stavba bude velkým omezením pro chodce i motoristy a zasáhne do velké části roku 2024. Lávka již není

v dobrém technickém stavu a její výměna bude mezi hlavními prioritami příštího roku. Do konce roku by měla proběhnout ještě přeložka vedení elektrické energie, které překáží budoucí stavbě. Poté by snad již nemělo nic bránit výstavbě. Konkrétní postupy budou řešeny až s vítězným dodavatelem.

/ Martin Řehák, vedoucí Odboru územního plánování a regionálního rozvoje ŽB, *Loužnický zpravodaj*

V minulém týdnu byla dokončena oprava kašny na Malém náměstí. Šestiboká pískovcová nádrž se středovým sloupem z roku 1828 byla z důvodu netěsnosti po delší dobu vypuštěna.

Problém s protékáním byl již jednou řešen, avšak po nějaké době se opět objevil.

Z tohoto důvodu byl osloven pan Petr Nič, který má dlouholeté zkušenosti s opravou kašen v památkových zónách.

Nejvhodnější variantou bylo vyložení kašny a sloupu olověným plechem. Tento projekt byl podpořen z Dotačního fondu Libereckého kraje.

Upozorňujeme občany, že voda v kašně není pitná!

/ Lenka Jiroušová, referent Odboru územního plánování a regionálního rozvoje ŽB, *Loužnický zpravodaj*

Nejen o hradě Rotštejn – přednáška

4. 10. od 17 hodin, Městská knihovna Železný Brod

Přednáška Hany Talli Hlubučkové, dlouholeté kastelánky hradu Rotštejn, nejen o hradě... ale i Klokočských skalách, historickém okolí a knihách Pohádky, pověsti a poudačky panství Rotštejnského I. a II., které dlouholetá kastelánka hradu Rotštejn, historička a památkářka sama napsala.

železnobrodsko

HAMŠTEJN, KOBEROVY – Ve čtvrtek 21. září začala montáž rozhledny na Hamštejně.

Do strmého kopce se rozjíždí nákladní vůz Tatra. Na korbě toho zdánlivě moc nemá, jen pár sloupků, které vytvoří konstrukci nové rozhledny. Ta se během následujících několika dnů vyšvihne nad vrchol kopce Hamštejn. Za slavnostních dnů bude do okolí zářit jako maják. Hrubá stavba, přesněji stavebnice, má být postavena už v neděli.

„Pokud vše půjde dobře, tedy nebude moc foukat nebo pršet, stihneme to. V pátek nám má dorazit těžký jeřáb, který bude skládat díly dohromady. Věříme, že si vše pěkně sedne,“ poznamenal zástupce stavbyvedoucího Jordán Jarolím z firmy Suntel Czech, která výstavbu nové rozhledny provádí.

Netypickou stavbu chce obec slavnostně otevřít v polovině listopadu. „Součástí areálu rozhledny bude i altán s lavičkami, takže tady budou mít turisté základní zázemí na odpočinek a občerstvení. Samozřejmě ho využijeme i při otevření rozhledny,“ přiblížil starosta obce Koberovy Pavel Pospíšil.

Cesta k rozhledně přitom byla dlouhá a trnitá. Zmíněná rozhledna se stala nejprve v roce 2015 součástí plánovaného přeshraničního projektu Česko-polské hřebenovky.

Před lety skončil, aniž by se začalo s jeho uskutečněním. V Jizerských horách a Krkonoších mělo podle něj vyrůst 22 nových rozhleden. Jak název projektu napovídá, půlka v Čchách, druhá půlka v Polsku. Obcím alespoň zbyly projekty na výstavby vyhlídek. Dvě se v roce 2020 podařilo postavit v Tanvaldu a Albrechticích. Další přibude právě na Hamštejně nad obcí Koberovy.

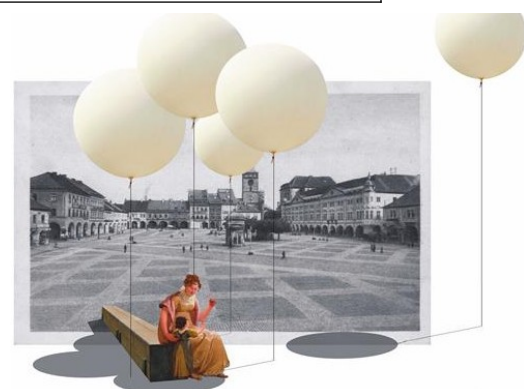
Rozhledna podle zástupců obce přitáhne turisty, bude totiž stát na červené turistické cestě, na Zlaté stezce Českým rájem. Dá se po ní jít z Kozákova přes Vzdychánek, Hamštejnský břbet dolů na Malou Skálu a dále na Frýdštejn. (Loužnický zpravodaj; foto facebook Klokočí – Půjčovna lodí Jizera)

KRÁSNÁ, PĚNČÍN –

jičín

Zveme Vás na prezentaci prací studentů Fakulty umění a architektury Technické univerzity v Liberci na téma oživení centra města (Valdštejnova náměstí) pomocí nového městského mobiliáře poskytujícího stín. Prezentace prací a zahájení výstavy se uskuteční v **pondělí 2. 10.** od 17 hodin ve Valdštejnském zámku v 1. patře, učebna č. 201.

Petr Horký – 3 póly

3. 10. od 19 hodin

Biograf Český ráj Jičín, 17. listopadu 47, Jičín

Polárník a režisér Petr Horký strávil Silvestra 2021/22 na jižním pólu, kam došel na lyžích. Jako prvnímu Čechovi se mu tak podařilo uzavřít projekt tří pólů – už dříve došel na severní pól a na Pól chladu na Sibiři (nechladnější obydlené místo světa). Jak se žije v teplotách pod -70° Celsia? Přijďte si poslechnout vyprávění o extrémních polárních výpravách, podívat se v čem je krása Antarktidy a poslechnout si, proč už asi nikdo nikdy nedojde na severní pól až z Kanady.

jičínsko

ROBOUSY – Rada města schválila uzavření smlouvy o poskytnutí příspěvku od Nadace ČEZ na projekt *Výsadba stromů na okrajích Robous*. Dojde k osázení

alejových a ovocných stromů ve dvou lokalitách, na což nadace ČEZ poskytne 131 500 Kč. Čerpání příspěvku je možné do konce letošního roku, tedy výsadba proběhne v podzimních měsících.

Na základě projektu může být vysazeno asi 55 stromů. Grantový program stanovuje, že nejméně 70 procent celkových nákladů musí představovat nákup dřevin, tudíž je umožněno, aby se pořídily i další nezbytné položky, jako jsou kůly, hnojivo nebo úvazky. Program také stanovuje, že musí být vysazeny původní druhy dřevin. Stromořadí bude vysazeno v lokalitě na západ od kruhové křižovatky podél jednosměrné komunikace, která končí zaslepeným napojením na ulici Hradeckou, a dále v lokalitě na sever od Robous, podél komunikace ke Dvorcům. Lokality k osázení doporučil Osadní výbor Robousy. (Jan Jireš)

ŽELEZNICE – 4. 10. – 21. 11. 2023

Putování za předky

Putovní výstava České genealogické a heraldické společnosti v Praze, jejímž cílem je srozumitelnou a přitažlivou formou seznámit širokou veřejnost s pomocnými vědami historickými, jakými jsou genealogie a heraldika. Návštěvníci výstavy spatří na řadě výstavních panelů ukázky zpracovaných rodokmenů, archivní dokumenty, genealogickou literaturu, aktuální novinky v rodopisném bádání, kresby šlechtických, obecních a osobních znaků nebo erby šlechtických majitelů Železnice a mnoho dalšího...

V rámci zahájení výstavy proběhne **v úterý 4. října** od 17 hodin přednáška s promítáním genealožky Heleny Voldánové *Genealogie – koníček na celý život*. Dozvíte se nejnovější a aktuální informace o rodopisném bádání, čas bude i na odpovědi na vaše otázky. Vaše rodokmeny, rodové kroniky a další materiály si můžete vzít s sebou. Vstupné na přednášku dobrovolné.

24. 10. od 17 hodin Pivovary Českého ráje: Historie a současnost

Přednáška s promítáním Ing. Jaroslava Egerta, která vychází z jeho nejnovější stejnojmenné knihy. Obsáhlá publikace, vydaná ke konci roku 2022, představuje třináct vybraných pivovarů z oblasti Českého ráje a osudy lidí spojených s jejich provozem, texty jsou doplněny perokresbami a velkým množstvím fotografií. Na přednášce se dozvíte informace i o pivovarech našeho blízkého regionu, čeká vás také malá ochutnávka Lomnického piva a zajímavé vyprávění sládka Řemeslného pivovaru Lomnice nad Popelkou. Možnost nákupu knihy Pivovary Českého ráje a knihy Lenky Morávkové Po stopách hospůdek na Lomnicku. Vstupné na přednášku dobrovolné.

NOVÁ PAKA – Nad osudy slavného tiskařského rodu Riedlů

Známý novopacký tiskař Ladislav Albert Riedl společně se svým nejstarším synem, literátem a lékařem Ladislavem Riedlem – Německobrodským, vydal v roce 1934 útlou publikaci k 52 letům činnosti.

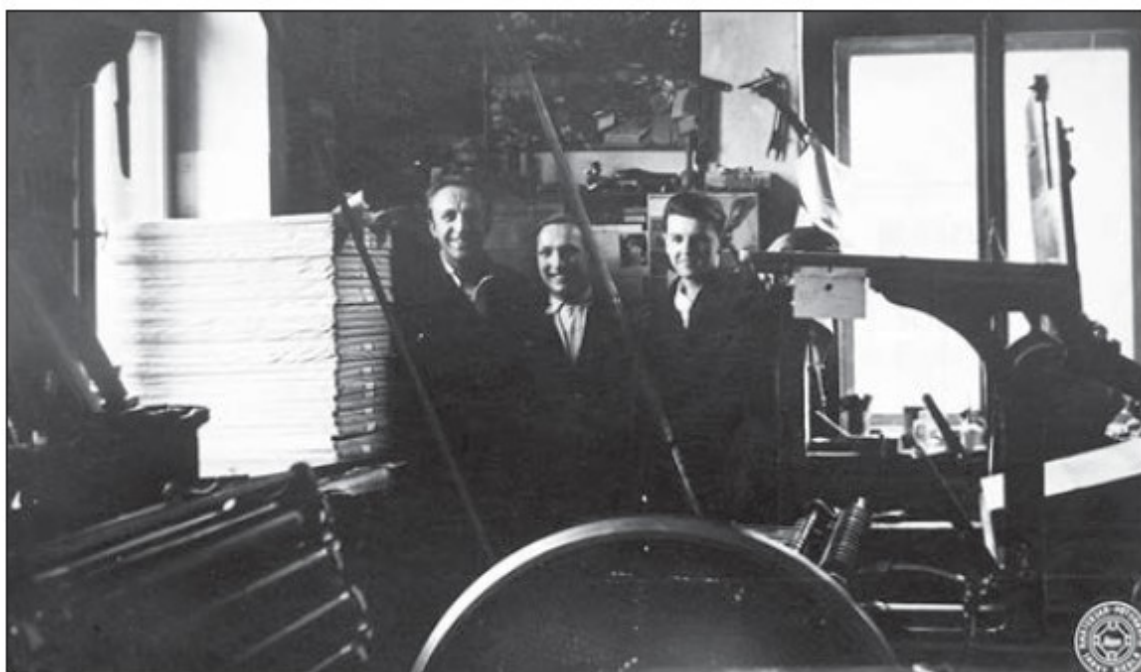
Uvozuje ji následujícím citátem: Hledejte v životě práci, hodnot'te ji lidstvím a klid bude vám největší odměnou.

V té době ještě Riedlova tiskárna a knihtiskárna jela naplno a nikdo netušil, jaká odměna za práci rodinu čeká.

Riedlovi – rod vynálezců

Ladislav A. Riedl se narodil v roce 1867 v Německém Brodě, kde jeho otec Albert Riedl (1823–1894) provozoval tiskárnu a krom jiného se do dějin zapsal jako vynálezce skloleptového tisku. Ladislav krátce studoval na gymnáziu, poté se stal učedníkem v otcově tiskařském závodě. Jeho zájem o řemeslo šel ale dále, zajímal se o výtvarné umění, sám kreslil a maloval, studoval odbornou literaturu.

„Měl jsem zálibu v kombinování barev a pracoval jsem na vlastním vynálezu v barvotisku. Pracoval jsem i v tisku na sklo, a kromě toho z praktických zkušeností vyplynul vynález samovyvazáče sazeb literových, který usnadňuje práci a znemožňuje upadávání liter na okrajích sazby...“ popsal L. A. Riedl vlastní přínos tiskařské práci.

Riedlova tiskárna

Nová Paka vítala vichřicí

Po otcově smrti krátce vedl rodinný tiskařský závod v Německém Brodě společně s bratrem, brzy ale pocítil potřebu osamostatnit se. Jeho cesta za tiskařskou licenci trvala několik let a vedla přes tiskárny v Jaroměři, Kutné Hoře a v Táboře. Nakonec licenci získal v Nové Pace.

S manželkou Boženou se sem přistěhovali v roce 1902. „Pamatuji si jako dnes, že jsem přijel do tohoto města za děsné vichřice, která lámala stromy podél cest, brala střechy z domů, ničila zahrady,“ líčí ve svých vzpomínkách L. A. Riedl. Tisknout začal 20. září 1902. Jeho podnik se v prvních letech nacházel v jednom z domů pod klášterním schodištěm, později ještě několikrát provozovnu změnil, až ji nakonec v roce 1908 přemístil do vlastní novostavby v Komenského

ulici. Tiskárna byla v přízemí, v patře rodina Riedlových žila. Strop provozních místností zpevňovaly traverzy, aby tiskařské stroje neohrožovaly statiku zdí. Na atmosféru tiskárny po celý život nezapomněla Božena, nejmladší dcera Riedlových: „V tiskárně stály vysoké regály, kam se ukládal papír všech barev. Když jsem se toulala uličkami mezi nimi, zdály se mi velmi romantické a tajemné. Milovala jsem i přihrádky v dalším regálu, kde se nacházely vzorky různých tiskovin, jako svatební oznámení, parte, navštívenky i dopisní papíry. Otec si po večerech ryl do linolea velká písmena různě širokými dlátky, já jsem opatrně sbírala uzounké nudličky, které vylézaly zpod nástroje. Tátou zhotovená písmena se mi nesmírně líbila, byla tehdy ještě pod vlivem secese, zdobená květinami, vlnovkami, listy i plody. Když byla potom barevně vytištěná, mé nadšení neznalo konce,“ napsala Božena Riedlová v roce 1998 v jednom z dopisů adresovaných Ústavu Českých dějin FF UK v Praze, který s ní vedl volný dotazníkový rozhovor o vzpomínkách na tiskárnu.

První tiskárna v kraji přešla na syna

Podnik L. A. Riedla byl svého času první tiskárnou a knihtiskárnou v kraji. U Riedla se tisklo v podstatě všechno – od reklamy, přes plakáty pro ochotníky i další společenské a sportovní spolky, pozvánky a tiskopisy až po drobné i obsáhlejší publikace včetně legendárního vlastivědného sborníku *Novopacko*. V roce 1939 předal L. A. Riedl podnik synovi Jaroslavovi (narozen v roce 1905). Ten se i v nelehkém období druhé světové války snažil především investovat do modernizace tiskárny. Byl totiž přesvědčen, že v nových podmínkách by do budoucna podnik neobstál. Navíc v Nové Pace už působila konkurenční tiskárna Jaroslava Fabiána. A ve válečných letech se také začíná odvíjet smutný příběh zkázy slavné tiskárny, který vrcholí krutým pronásledováním některých členů rodu Riedlů v 50. letech.

Zapomenutý spisovatel a esperantista

Manželé Riedlovi se brali v roce 1901 a měli spolu čtyři děti, z nichž dcera Vilemína zemřela v útlém věku. Nejstarší syn Ladislav se narodil v roce 1902 ještě v Německém Brodě. Vyrůstal však v Nové Pace. Otec mu dopřál plnohodnotná studia, včetně pravidelných stáží v zahraničí. Ladislav vystudoval Lékařskou fakultu Univerzity Karlovy v Praze a následně působil jako lékař - chirurg a později i primář nemocnice v Tuchoměřicích. Současně byl neuvěřitelně plodným autorem. Napsal a vydal nejen desítky odborných publikací z různých oborů lékařství, od chorob srdce přes správnou výživu až po léčbu tuberkulózy, ale i podobný počet drobných knížeček věnovaných nebo napsaných v esperantu, jehož byl v 1. polovině 20. století neúnavným propagátorem. V místním muzeu je uložena většina jeho prací a nechybí ani vydání jeho básnických sbírek. Většinu z nich vydal a vytiskl, převážně v bibliofilském nákladu několika kusů, právě v novopacké tiskárně svého otce. Výraznější literární stopu za sebou ale přes rozsah své tvorby jako autor nezanechal. Snad proto, že byla prostě průměrná? Karel Čapek se o něm zmiňuje v jedné ze svých novinových glos 4. ledna 1935 v dost posměšném duchu jako o „národním bardu“, který byl známý svým napojením na jeden z prvorepublikových

politických proudů.

Nabízí se ale i další možnost, o které se ve svých vzpomínkách zmiňuje jeho sestra Božena Riedlová. Doktor Ladislav Riedl byl totiž v roce 1949 z blíže neznámých, zřejmě však politických důvodů zatčen a v roce 1950 odsouzen za velezradu – s největší pravděpodobností podle § 1 zákona č. 231/1948 Sb. na ochranu lidově demokratické republiky – na 12 let vězení. I to mohlo přispět k tomu, že jeho jméno bylo a mělo být zapomenuto.

MUDr. Ladislav Riedl

Přišel nejen o tiskárnu

Více z dobových materiálů víme o Jaroslavovi, druhém synovi Riedlových, pokračovateli tiskařské živnosti. Jeho životní příběh se začal komplikovat už za druhé světové války. Na základě anonymních udání, která poukazovala na jeho spolupráci s odbojem a rodinou Vojtiškovou z Lázní Bělohradu, popravenou za heydrichiádu, ho několikrát vyslýchalo gestapo a několikrát u něj provedlo domovní prohlídku. Jako anonymní pisatel byl později odhalen Riedlův konkurent Jaroslav Fabián.

Přesto se hned po osvobození v květnu 1945 Jaroslav Riedl ocitl na seznamu obviněných z kolaborace s Němci. Trestní nalézací komise v Nové Pace shromáždila k jeho případu vůbec nejobsáhlejší svazek. Podrobně kauzu popisuje i Anna Horká ve své diplomové práci Trestní nalézací komise Nová Paka 1946–1948.

S Jaroslavem Riedlem proběhlo několik líčení. Při prvním, v květnu až červenci 1946, byl všech obvinění zproštěn s odůvodněním, že hospodářských styků s Němci – ty vyplývaly z podstaty jeho tiskařské živnosti – „využíval k záchraně českých lidí od nasazení do Říše a podobně”.

Brzy však přichází komunistický převrat a s ním nejen hrozba znárodnění Riedlovy tiskárny, ale i znovuotevření jeho případu. Tentokrát komise už

v „uvědomělejších“ složení a duchu vidí Riedlovu přimluvu za Čechy jinak: styky s Němci byly prý takové, že „mohl kdykoliv prosadit vynětí některých osob ze zaměstnání, nebo příkázání jich do těchto závodů“. Jaroslavu Riedlovi komise stanovila pokutu 150 000 korun a trest odnětí svobody na 4 měsíce. Následně, po prohlídce skladů tiskárny, přibyla ještě další pokuta kvůli údajnému „nedovolenému hromadění zásob“. Proti oběma rozsudkům se Jaroslav Riedl odvolal. Politické poměry a dostatek vždy ochotných občanů, kteří si chtěli přisadit, ale předem dával tušit, jaký bude výsledek. Jaroslav Riedl se dočkal nejen zamítnutí obou odvolání, ale také uvalení národní správy na tiskárnu a zkonfiskování movitého i nemovitého majetku.

Ve své tiskárně mohl ještě krátce pracovat jako zaměstnanec, začátkem roku 1951 ho však propustili. „Riedl se ocitl v bezvýchodné situaci – bez zaměstnání, s nezaplacenými pokutami od různých úřadů a s nemocnou matkou, manželkou a dvěma malými dětmi, téměř bez majetku,“ konstatuje Anna Horká ve své diplomové práci. Přesto se nevzdával a dál se snažil vydobýt si alespoň trochu spravedlnosti.

Bohužel nedosáhl téměř ničeho.

ONV v Nové Pace dál naléhalo, aby nastoupil náhradní trest nebo zaplatil pokutu. Pobyt ve vězení nedoporučil lékař – v posudku pro ONV z 28. 11. 1953 se uvádí, že Jaroslav Riedl prošel neurologickým vyšetřením, které prokázalo mozkový nádor doprovázený depresivními stavy s poruchou meziobratlové ploténky. V reakci na to trestní komise 24. 3. 1954 rozhodla o exekuci osobních předmětů v domácnosti Riedlů. V exekuci jim byl odebrán mimo jiné elektrický sporák, lednička, rádio...

A jak to bylo dál? Najdou se pamětníci, kteří by k příběhu Riedlovy tiskárny v Nové Pace měli co dodat?

/ Věra Kociánová, Městské muzeum Nová Paka, *Achát*

ÚJEZD p/T – 29/9 17.00 v Depu 19
skupina *TRAPAS* + soutěž o nejlepší nádivku

tanvaldsko

TANVALD – Kříž Špičáku byl obnoven ve spolupráci se spolkem Patron. Tento kříž se nachází nad Honvardem při vstupu do lesa cestou do sedla Tanvaldského Špičáku. Jeho historie sahá až do roku 1868, kdy ho nechal postavit k počtě Boží Ignaz Förster a byl nazýván Spitzbergkreuz. Město ve spolupráci se spolkem Patron pátralo po historii kříže, ta je popsána na pamětní desce. Nový železný kříž zakoupilo město Tanvald a na žulový podstavec ho připevnili pracovníci technických služeb. Pokud si budete chtít udělat krásnou procházku na vrchol Malého Špičáku k vyhlídce Špička můžete využít i stezku truhláře Tobsche. (Loužnický zpravodaj)

HARRACHOV – Vzácní hosté z rodiny Harrachů navštívili Krkonoše

Bývalé jilemnické panství navštívili potomci posledních majitelů hrabat z Harrachu. Setkání se neslo v duchu poznání pro nejmladší a radosti ze setkání pro všechny.

Celý rok 2023 je Národním památkovým ústavem vyhlášen jako Rok Harrachů. Proto bylo velmi příhodné pozvat významnou část této hraběcí rodiny, která nyní žije v Rakousku, do naší vlasti. I stalo se tak a zástupci hlavních harrachov-ských větví dorazili na návštěvu svých bývalých panství. U nás v Krkonoších tak ve druhé polovině srpna zavítali do Jilemnice, Horní Branné a samozřejmě také do

Harrachova. Zde si prohlédli sklárnu, kostel sv. Václava, právě rekonstruovanou kapličkou sv. Alžběty i zavítali kupříkladu k Mumlavským vodopádům. Po celou dobu byli doprovázeni představiteli našeho města, kterým bylo nesmírnou čů je zde přivítat.

Doyenkou rodu, která k nám také zavítala, je hraběnka Johanna Waldburg-Zeil, rozená Harrachová. Narodila se roku 1944 v Hradci Králové.

Je to velmi milá a pozorná dáma, na svůj věk velmi čiperná se skvělou vitalitou. Právě ona dala v minulosti souhlas někdejšímu starostovi Karlu Dolejšímu používat znak Harrachů pro potřeby města.

Dnes je hlavou „české“ větve Harrachů hrabě Ernst (Beppo) Heinrich Harrach, který k nám také zavítal se svými dětmi. Narodil se ve Vídni v roce 1979 a jeho velkou vášní je motosport v podobě rallye, v němž získal i titul mistra Rakouska. Z druhé „moravské“ větve rodiny do našich hor dorazil hrabě Jan Podstatzky-Lichtenštejn.

Zleva Ludmilla Podstatzky-Lichtenstein, Ivo Kvapil, Johanna Waldburg-Zeil, Lenka Konvalinková, Wolfgang Slavík

Zde je vhodné dodat, že pan hrabě mluví velmi pěknou češtinou a taktéž i jeho vnuk Jiřík, jenž chodí do české školy ve Vídni, o kterou se zasloužil hrabě Jan Harrach. „Jsem velmi rád, že se návštěva rodiny Harrachů v našem horském středisku po mnoha letech uskutečnila. Bylo mi opravdu velkou ctí je hostit. Moc se jim naše město líbilo a rozhodně to nebylo poslední takové setkání, neboť spolupráce mezi námi bude pokračovat a velmi se na to těším,“ řekl starosta Harrachova Tomáš Vašíček. Průvodcem po celou dobu hraběcí návštěvy v Krkonoších byl historik Jan Luštinec, který je velkým znalcem a doslova rodinným přítelem rodu Harrachů.

Obě větve hraběcí rodiny po druhé světové válce z našich zemí odešly a trvale žijí od té doby v Rakousku.

Harrachové byli s českými zeměmi velmi silně spjati a zanechali v naší historii hlubokou stopu. Odkaz osvíceného myšlení a pokrokového hospodaření rodu Harrachů lze najít napříč českými i moravskými regiony.

/ Martin Soukup, Harrachovský zpravodaj

Beppo Harrach

SOUŠ – SOUŠ je zásobárnou pitné vody i pro Pěčín

Vodní nádrž Souš také Soušská přehrada byla postavena v letech 1911–1915 na Černé Desné. Po smrti architekta Otto Intzeho, který postavil mnoho z jizersko-horských přehrad, byl polubenským Vodním družstvem osloven nový projektant, Ing. Wilhelm Plenkner z Prahy. Ten navrhl v roce 1906 celou soustavu přehrad v povodí Kamenice. Projekt zahrnoval výstavbu dvou přehrad na Černé a Bílé Desné propojenou vzájemně štolou a pak dvě obdobně propojená vodní díla na Blatném potoce a Kamenici druhá část však nebyla realizována). Dříve se v místě přehrady nacházela osada Souš (Darré), poprvé zmiňovaná roku 1775. Koncem 19. století zde žilo ve 34 domcích 156 obyvatel. V osadě také pracovala od konce 18. století do roku 1810 sklářská huť. Osada Souš však ustoupila výstavbě přehrady.

Přehrady na Černé a Bílé Desné byly budovány současně v letech 1911–1915. Po tragickém protržení přehrady na Bílé Desné dne 18. září 1916 dnes slouží k zadržování povodňových průtoků pouze přehrada Souš.

Vstup do šoupátkové věže z koruny hráze

Po zmiňované katastrofě na sousední protržené přehradě došlo nejdříve k vypuštění Soušské přehrady a vodou byla opět naplněna až po důkladné prohlídce a přestavbě v letech 1924–1927.

Po výstavbě vodárenského systému je od roku 1973 zdrojem vody pro zásobování Tanvaldska a Jablonecka pitnou vodou.

Technické parametry:

**hráz: je zemní, sypaná, vysoká 25 m nad
základem, široká 7,1 m, dlouhá 364 m**

objem nádrže: 7 561 000 m³

plocha povodí: 13,96 km²

maximální plocha: 85,89 ha

Využití:

V roce 1974 tu byla vybudována úpravná vody a nádrž nyní slouží jako zásobárna pitné vody pro Jablonecko a Tanvaldsko. Koupání a rybolov jsou tu proto už zakázány a okolí je přísně chráněno. Kolem Souše vede opravená Soušská silnice, po které se mohou autem lze dostat přes Smědavu až do Bílého Potoka a Hejnic na druhé straně hor, ovšem jen během letní sezóny od května do října. V zimě je silnice uzavřena.

/ Zpravodaj obce Pěnčín, zdroj: Jizerskohorské přehrady a katastrofa na Bílé Desné – Protržená přehrada

Fotografie: Michal Štědrý. OHRDi

za humny

HRADEC KRÁLOVÉ – Galerie moderního umění **v sobotu 7. října v 15:00** zahájí tři nové výstavy. Chystáme pro vás výstavu *Hledá se mistrovské dílo* prezentující více než 250 děl ze sbírek GMU. V Bílé kostce zahájíme výstavu Ivana Voseckého s ná-zvem *Pravda* a Černá kostka poskytne prostor pro tvorbu Adély Babanové.

V rámci výstavy *Promluvme si o Evě* bude představena *Trilogie o umění*, která vznikala v průběhu let 2008-2009.

Hledá se mistrovské dílo

08/10/23–26/05/24

kurátor: Tomáš Kolich | Prostor

Výstava Hledá se mistrovské dílo prezentuje více než 250 obrazů ze sbírek Galerie moderního umění v Hradci Králové, která v letošním roce slaví 70 let od svého založení. Cílem výstavy je porovnat kánon českých (respektive československých) dějin umění s vkusem soudobého publika.

IVAN VOSECKÝ | PRAVDA

08/10/23–21/01/24, Bílá kostka

Výstava s lakonickým názvem *Pravda* představí autorovu práci s jazykem, potažmo textem. V prostoru Bílé kostky uvidíte jeho starší dílo ze sbírek GMU, zcela novou textovou instalaci vytvořenou přímo pro tuto výstavu a k tomu do třetice jako vždy i dílo od jiného autora, které si sám umělec vybral z našeho depozitáře.

Ivan Vosecký (*1963 v Hradci Králové). Studoval nejprve architekturu na ČVUT a až po jejím dokončení nastoupil na Akademii výtvarných umění v Praze. Poté, co prošel ateliéry Milana Knížáka, Michaela Bielického, Miloše Šejna a Jiřího Davida, diplomoval v ateliéru Vladimíra Skrepla. V současnosti pracuje na Fakultě architektury ČVUT v Praze.

ADÉLA BABANOVÁ | PROMLUVME SI O EVĚ

08/10/23–21/01/24, Černá kostka

V Černé kostce bude představena Trilogie o umění, která vznikala v průběhu let 2008–2009 a byla galerií zakoupena v roce 2021. Tři filmové inscenace introspektivně nahlízejí na výtvarné prostředí, čímž velice silně doplní hlavní podzimní výstavu v Prostoru, která se snaží prezentovat ve větším objemu sbírky plastik a obrazů.

naš jubilant

Josef Jakubec (* 3. 8. 1858 v Hlásné Lhotě u Jičína, † 9. 6. 1889 v Jičíně)

V srpnovém medailonu budeme vzpomínat na básníka, jednoho z členů literárního spolku Máj a autora veršovaných povídek z venkovského života jeho rodného Jičína, Josefa Jakubce. V roce 2023 si připomínáme 165. výročí narození tohoto talentovaného umělce. Narodil se v Hlásné Lhotě u Jičína 3. srpna 1858 v nemajetné rodině. Do základní školy začal chodit v Ostružně. Také po deset měsíců, aby se naučil lépe německy, navštěvoval školu v Libverdě v severních Čechách.

V Jičíně začal chodit do 4. třídy hlavní školy a roku 1870 nastoupil na zdejší gymnázium. Již v této době začal psát a přispíval do studentského časopisu Vesna, který sám redigoval.

V roce 1878 odešel studovat na pražskou univerzitu slovanskou filologii a hi-

storii. Jeho první otištěná báseň s názvem *V lese* byla vydána v pražském *Světě* zoru v roce 1880. Před závěrečnými zkouškami ale studia opustil. Příčinou byl jeho špatný zdravotní stav. Rozhodl se vstoupit do služeb pražského magistrátu. Chatrné zdraví a unavující úřednická práce mu zabraňovala v literární činnosti.

Úřednickou práci považoval za nezáživnou. Přesto byl členem Umělecké besedy, v roce 1888 byl přijat za člena literárního spolku *Máj*. Nakonec kvůli zdravotním potížím Prahu opustil a vrátil se domů.

V květnu 1889 dostal těžký srdeční záchvat, kterému nedokázal dlouho vzdorovat. Zemřel v bytě svého tchána na jičínském náměstí 9. června 1889. Bylo mu jedenatřicet let.

Po třech dnech byl pochován do hrobu své matky na hřbitově ve Veliši. Zásluhou jičínské Literární jednoty mu byl na hrobě odhalen pomník. V roce 1909 byla na jeho památku odhalena na jeho rodném domě v Hlásné Lhotě pamětní deska. V Jičíně byla po něm v roce 1929 pojmenována jedna z ulic na Čerovce.

Josef Jakubec byl považován za velmi talentovaného básníka. Psal veršované povídky

s regionální tematikou.

Členěním i skladbou verše a zpracovanými motivy představoval epicko-lyrického básníka. Nadaný básník upoutal své příznivce především svěžími obrazy z Jičínska, idylickým vyjádřením nálad a přesvědčivým podáním niter-ných prožitků. Mezi jeho nejznámější díla patří *Pod naší horou*, *Horalka*, *Povídky z kraje ve verších* nebo *Obrázek z pouti*. Některé jeho práce vyšly až po jeho smrti. V roce 1910 vyšel rozsáhlý výbor z lyriky nazvaný *Básně*. Titul *Básně* nese také výbor z jeho veršů z roku 1926.

Část jeho rukopisů uchovává knihovna Regionálního muzea a galerie v Jičíně. Také Knihovna Václava Čtvrtka v Jičíně má ve svém fondu některá jeho díla, např. oba výbory z jeho lyriky nebo *Povídky z kraje ve verších*, které se odehrávají na Jičínsku.

S dílem tohoto básníka se také můžete seznámit na stránkách hradecké digitální knihovny <https://kramerus.svkhk.cz/>.

/ Iva Rodrová, *Jičínský zpravodaj*

pozdní sběr

ROKYTNICE n/J – Krkonošská Rokytnice nad Jizerou získá zpět do svého vlastnictví technický areál, o který přišla před 21 lety při nedobrovolné dražbě

v době předlužení města. Se současným majitelem areálu v Dolní Rokytnici se radnice dohodla, že jí ho prodá za 15 milionů korun.

Zároveň se město zavázalo, že od něj v příštím roce odkoupí za dalších až sedm milionů korun stroje, zařízení a vybavení kanceláří v tomto areálu. Starosta Rokytnice Petr Matyáš sdělil, že areál začnou využívat od poloviny příštího roku.

„Potřebujeme ho jako zázemí pro naše technické služby a pro odpadové hospodářství. Areál byl města do roku 2002, kdy nám ho v nucených dražbách tenkrát prodala konsolidační agentura,“ uvedl Matyáš. Za kolik se tehdy areál prodal, neví, v té době ještě starostou nebyl.

To, že technický areál s více než 4000 metry čtverečních získají zpět, pomůže podle něj městu vyřešit dlouhodobý problém s hledáním vhodného místa pro technické služby. „V době, kdy se areál prodal, tak naše služby se přestěhovaly do objektů bývalé textilní továrny, která k tomu není vhodná. Takže už dlouhodobě hledáme nové místo, kde něco třeba postavit, ale bohužel tady v Rokytnici rovných ploch na zázemí tohoto typu není mnoho. Tak jsme rádi, že jsme se domluvili s majitelem, že se areál zase vrátí do majetku města,“ dodal starosta.

Rokytnice s 2600 obyvateli se zadlužila v první polovině 90. let minulého století vydáním obecních obligací za 120 milionů korun a převzetím úvěru na stavbu lanovky na Lysou horu za přibližně 145 milionů. Dluh se nakonec vyšplhal až na 420 milionů a Rokytnice na začátku tohoto století byla nejzadluženější obcí v zemi. Při nedobrovolných dražbách v roce 2002 ji Česká konsolidační agentura (ČKA) prodala většinu jejího majetku. Město tehdy přišlo mimo jiné asi o 50 pozemků a 21 domů, z toho 12 obytných. Rokytnici se podařilo dokončit proces oddlužení v roce 2005. Konsolidační agentura za dobu správy dluhů Rokytnice nad Jizerou inkasovala ze splátek, prodejů a nedobrovolných dražeb dohromady zhruba 177 milionů korun. (Genus)

VYSOKÉ N/J – 54. národní přehlídka venkovských divadelních souborů Krakonošova divadelního podzim ve Vysokém nad Jizerou začíná **v pátek 6. října**. Nabídne deset soutěžních představení a čtyři hosty. Slavnostní vyhlášení výsledků a nominace na Jiráskův Hronov proběhne v sobotu 14. října večer.

„Přehlídku otevíráme v pátek 6. října dopoledním soutěžním představením Ochotnického souboru Lípa Romeo, Julie a tma. Dále divákům nabídneme muzikál, hudební komedii, dopolední pohádku pro děti, komorní drama i divadlo jednoho herce. Program je bohatý a různorodý,“ říká ředitelka přehlídky Svatava Hejralová. (Genus)

#

Pavel
Rychtařík

trosečník – kulturně-společenský e-zin * vydavatel a redaktor: M. Fefík Podobský
fefik.sorry@seznam.cz * nechcete-li e-zin dostávat, dejte vědět!
všechna čísla naleznete na internetu: *knihovna.jicin.cz/regionalni-zpravodaj*